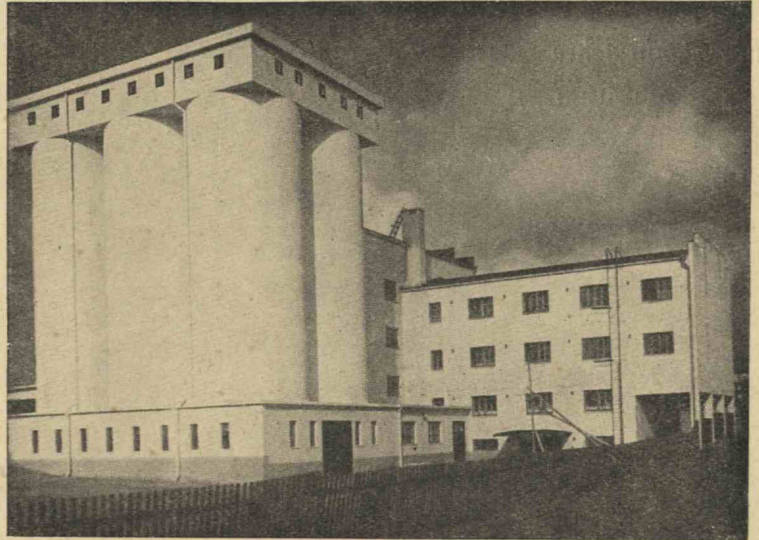
N:o 2 - 1939

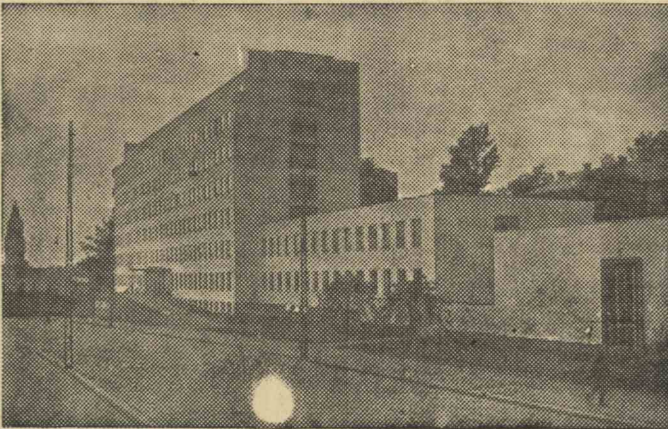
Onko hänestäkin tehty "muistio"?



LUO LIPPUJEN!



Ulkokuva Hakkala & Tuomisen Turkuun rakennuttamasta vehnämyllystä.





Suosikaa niitä liikkeitä, jotka ilmoittavat tässä lehdessä.



Jussi Pyy hankkii tilauksia.

(Jussi on hiihtäessään katkaissut suksensa ja istuu hangessa tapausta ihmetellen. Paikalle ilmestynyt edistysmielinen nauraa vahingoniloisesti. Syntyy keskustelu.)

Edistysmielinen: Hahaha! Kumoon kellahti mies ja suksikin katkesi! Milläs nyt hiihtelet kylillä koulupoikia villitsemässä!

Jussi: Niinpä niin, kumoon kellahdin kuin Kekkosen konsti! Ja paha on rikkonaisilla suksilla hiihtää Mäkikylän vaarille politiikkaa puhumaan, paha käydä lukutaulua hoitamassa kirkonkylässä ja mainoksia kiinnittämässä . . Mutta enpä tuosta masennu, en — — —

Edistysmielinen: Vai et masennu! Taidat Hitlerin markoilla itsellesi uudet sukset ostaa!

Jussi: Uudet sukset! Siinäpä ajatus! Heti hankin viisitoista uutta tilausta Luo lippujen!-lehdelle ja pääsen arvontaan, jonka voittajille lehti jakaa suksia palkinnoiksi. Olen ennenkin arpajaisista voittanut ja uskon, että onneni ei minua nytkään jätä.

— — —

(Jatkaa hetken mietittyään.)

Ja kun olen saanut uudet sukset, alan kiertää pitäjää, järjestää pirttikokouksia ja käännyttää ihmisiä kansalliseen ajattelutapaan. Ja siitä kerron myös Luo lippujen!-lehden lukijakunnalle. Seuraavalla kerralla kuitenkin kuvaan sitä, kuinka minulle poliisikuulustelussa kävi.



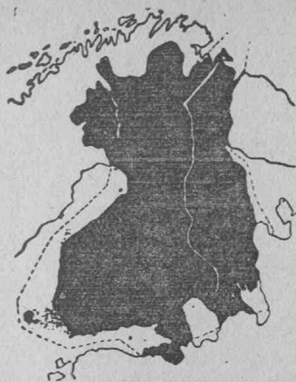
POLIITTINEN TIETOPELI.

1. Oliko *opetusministeriön* ilmoituksen mukaan koululaisia kuulusteltu sitä varten, että saataisiin aineistoa IKL:ää vastaan aloitettuun oikeudenkäyntiin?
2. Mitä *valtionsyyttäjä* edellämainitusta asiasta sanoi?
3. Kuka Rovaniemen koululaisten keskuudessa on harrastanut poliittista kiihoitustyötä?
4. Mikä on „Kustaa Vaasa"?
5. Kuka sanoi julkisessa puheessaan, että „oikeuslaitos on tuulettamisen tarpeessa"?
6. Mitkä *kokoomuspuolueen* äänenkannattajat ovat äskettäin saaneet syytteen?
7. Kuka sanoi, että „marxilaisuutta ei ole pidettävä pöpönä"?
8. Kuka johti kuuluisan Alcazarin linnan puolustusta?
9. Milloin päättyy lehtemme julistama tilaushankintakilpailu?
10. Kuka on kirjoittanut „Taistelujen kirjan"?
11. Mikä valtakunta on äsken liittynyt kommunisminvastaiseen liittoon?
12. Minkä kadun varrella Helsingissä sijaitsee „Suomen Sosialidemokraatin" toimitus?
13. Kuka on edellämainitun lehden päätoimittaja?
14. Vallitseeko Eestissä diktatuuri?
15. Oliko Tarton rauha häpeällinen Suomelle?

(Vastaukset sivulla 41. "Laukauksia" osastossa.)

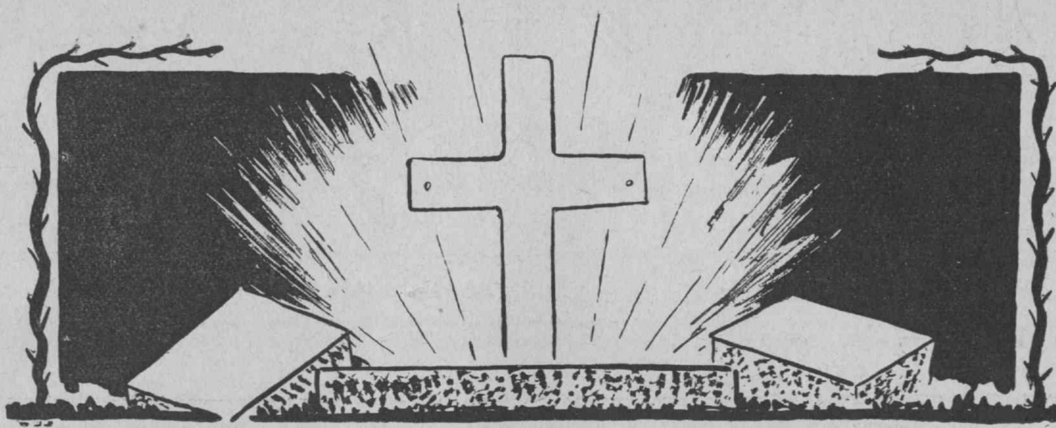
PÄIVÄN KUVA:





Luo lippujen!

N:o 2. Päätoimittaja: VILJO LIUS 6. 2. 1939



LUJA JA ROHKEA.

„Olkaa lujat ja rohkeat". 5. Moos. 31: 6.

Sinä ihailet lujuutta, tahdot olla rohkea. Tahdot seistä lujana uuden, velttoutta halveksivan nuorison rivissä. Näet rohkeita näkyjä kansasi ja heimosi tulevaisuudesta. Lujat ja rohkeat nuoret ovat voittamattomia, tulevaisuus on heidän. Kun näet velton, mukavuutta rakastavan, mistään innostumattoman nuoren, tiedät hänen olevan sairaan. Joko on niin, että hänen ruumiinsa potee jotakin erikoista vikaa, tai sitten hän on siveellisesti sairas, langennut, Jumalasta luopunut.

Koska sinunkin povessasi asuu tämä nuoren ihmisen lujuutta ja rohkeutta jäytävä tauti, kehoitan sinua kääntämään katseesi sisäänpäin. Tiedän olevan jaloja, lahjakkaita, miellyttäviä nuoria, joitten elämässä ei koskaan kypsy se hedelmä, jonka nuoruusvuodet ulkoapäin arvostellen näyttivät lupaavan. Syynä siihen on, että heidän elämässään on joku kohta, hyvin usein juuri aistillinen himo, josta se mikä on jalointa ja kauneinta, ikäänkuin vuotaa ulos. Samoin suuria aatteita ajavat liikkeet jäävät vaille tavoiteltuja päämääriä, kun joukkoinnostus sillä tavalla valtaa mielet, ettei osata eikä aina myös uskalleta omassa keskuudessa tuomita sitä, mikä on väärin.

Oletko luja itseäsi kohtaan? Panetko kovan kovaa vastaan silloin, kun rakkain synnillinen halusi sinua kiusaa? Oletko valmis hakkaamaan poikki oikean kätesi, jos se viettelee sinut? Tahdotko kaivaa päästäsi ja heittää pois luotasi oikean silmäsi, jos se pyrkii katselemaan alhaista ja likaista. Ole luja omia heikkouksiasi kohtaan. „Pehmeät eivät peri Jumalan valtakuntaa".

Lujia nuoria sinimusta-aate vain voi käyttää hyödyksensä. Pehmeät ja veltot pilaavat ehdottomasti asian. Suuren päämäärän hyväksi yhteisesti työtä tehtäessä on osoitettava lujuutta myös niitä kaikkea ihmistyötä uhkaavia yhteissyntejä vastaan, jotka omassa keskuudessamme pyrkivät johtamaan meidät harhaan. Olkaa lujat, te sinimustat, ajaessanne omaa asiaanne, niin että omassa keskuudessanne tuomitsette vääräksi sen, mikä sitä on. Silloin osoitatte todellista lujuutta. Ja silloin ei kukaan voi seisoa teitä vastaan.

Jumala kutsuu meitä hiljentymään, tarkkaamaan omia ja yhteisiä lankeemuksiamme. Kun yksikin syntinen tekee parannuksen, kovenee itsellensä ja kääntyy Jumalan tykö tunnustaen syntinsä, syntyy ilo taivaassa. Jumalan armo alkaa häntä kasvattaa, tekee hänestä rohkean antaessaan hänelle omantunnon rauhan ja lujittaa häntä päivä päivältä.

Olkaa lujat ja rohkeat!

MARTTI SIMOJOKI.

NUORISON TUOMIO.

Äskeisissä kouluhallituksen kouluneuvoston toimeenpanemissa kuulusteluissa eri puolilla maatamme on paljastunut hämmästyttäviä seikkoja. On käynyt ilmi, että valtiollinen poliisi on harjoittanut laajaa urkintaa niistä koululaisista, jotka ovat käyneet IKL:n tilaisuuksissa, IKL:n kahviloissa, tai olleet jossakin yhteydessä IKL:n järjestöihin. Näitä toimenpiteitä on pidettävä ennenkuulumattomina, sillä luulen venäläisen santarmiston esim. jääkäriliikkeen aikana kouluihin ulottaman urkinnan olleen sangen vähäistä nyt paljastuneen urkinnan rinnalla. Joutuu kysymään kuka tästä häpeällisestä näytelmästä lopulta vastaa? Eikö valtiollisella poliisilla todella ole tärkeämpää tehtävää kuin koululaisten kahvilareissujen nuuskiminen? Kuinka paljon koululaisia on täytynyt tähän toimeen värvätä tovereittensa vakoilijoiksi, sillä eihän heidän retkistään ja mielipiteistään saa selvää muut kuin toverinsa?

Luonnollista on, että sen vihan takana, jonka kohteeksi on joutunut ennenkaikkea koulunuorisomme on loppujen lopuksi marxilainen puolue, joka ei voi unohtaa sitä iskua, jonka se sai v. 1918 isänmaallisen koulunuorison kädestä. Se seikka, että sen ajan politikoivasta koulunuorisosta lähes 300 vuodatti verensä marxilaista demokratiaa torjuessaan ei ole vielä riittänyt kostonhimoiselle kansainväliselle marxilaisuudelle, se janoaa lisää. Surkeinta tässä näytelmässä on, että n.s. porvarilliset piirit tekevät marxilaisille auliisti palvelustaan tässä asiassa. Yksinpä kokoomuslaisissakin on sellaisia aineksia, jotka eivät vielä pidä tähänastisia toimenpiteitä riittävinä. „Uusi Suomi" on tosin inhoten suhtautunut suoritettuihin tutkimuksiin, mutta esim. kokoomuslainen „Uudenkaupungin Sanomat" ei pidä niitä edes tällaisinakaan rittävinä. Se toivoisi, että ne kouluneuvoksetkin, jotka julkisia tutkimuksia suorittavat korvattaisiin „koulutetuilla" „E.K:n" miehillä, jotka ovat pätevämpiä tutkijoita kuin edellämainitut. Mutta tämäkään ei riitä, nähtävästi rehtorienkin tilalle olisi saatava jonkunlaiset „E.K:n" miehet, koska lehti ehdottaa, että olisi tehtävä sellainen muutos koululaitokseen, että rehtorit olisivat „kouluhallituksen ja opetusministeriön luottamusmiehiä, jotka voidaan tästä virasta eroittaa kuten maaherrat ja eräät muut luottamushenkilöt, silloin saadaan joku parannus."

Käsittääksemme koululaitoksen pitäisi olla oma itsenäinen laitoksensa, jonka sisäistä itsehallintoa ja työrauhaa ei saisi tällaisilla tutkimisilla häiritä. Vai luullaanko esim. opettajakunnan arvovaltaa kohotettavan sillä, että oppilailta tiedustellaan politikoivatko heidän opettajansa? Mikä mainio tilaisuus luonteettomalle oppilaalle „ilmiantaa" joku vihaamansa opettaja. Mutta vielä pitemmälle tutkijoiden tiedonhalu ulottuu. Sanomalehdissä näkyneiden tietojen mukaan on ainakin joissakin tapauksissa urkittu oppilailta tietoja mitä sanomalehtiä heidän kotiinsa tulee. Tämä tuntuisi uskomattomalta ellei tieto olisi julkisuudessa esitetty. Nuuskitaanko todella isänmaallisten kansalaisten koteja kuin joitakin rikollisten pesiä? Onko rikokseksi katsottava jo se, että kotiin tulee esim. tämä lehti tai joku IKL:n päivälehti?

Nyt vasta voi käsittää sen tunnottoman käsitteellisen eroavaisuuden mikä on järjestelmän miesten ja meidän käsitteittemme välillä. Nyt vasta voi ymmärtää, miksi min. Kekkonen „suuressa" puheessaan eduskunnassa lausui paheksuvassa äänilajissa sen, että rehtori Kauppinen oli kieltänyt oppilastaan ryhtymästä poliisille tovereittensa ilmiantajiksi, kehoittaen puhumaan vain omassa asiassaan ja puhumaan totta. — Nyt vasta voi ymmärtää minkä vuoksi ei panna toimeen tutkimuksia esim. Helsingin kansakouluissa, joissa on sattunut tapauksia, että koululaiset ovat vetäneet punaiset jäsenkirjat esille opettajan nenän edessä, mutta sensijaan tutkitaan ja vainotaan sitä koulunuorisoa, joka on palavammin isänmaallista kuin mikään muu nuoriso maassamme. Kun tilanne paljastuu näin eteeni kaikessa alastomuudessaan täyttää se mieleni surulla ja tuskalla, sillä pelkään seuraavan pelkkää onnettomuutta maallemme jos kehitys saa edelleen siihen suuntaan jatkua mihin suuntaan se nyt on menossa.

Viime päivien tapahtumissa on jälleen nähty se totuus, että historia ikuisesti toistaa itseänsä. Meidän kansallisen taistelumme historiassa eivät ole kaukana ajat, jolloin katsottiin kansallista nuorisoa maalle vaaralliseksi. *„Tämä kansallinen raivo on tehnyt turmiollisen vaikutuksen nuorison mieliin"* kirjoitti J. W. Snellmanin taistelun aikana von Haartman kenraalikuvernöörille. Yliopiston konsistorissa sanoi prof. Linsén kiinnittäneensä huomiota *siihen henkeen, niihin kaikkea velvollisuudentuntoa ja yhteiskuntajärjestyksen kunnioitusta pilkkaaviin periaatteisiin, joihin maisteri J. W. Snellmanin menettelytavat olivat perustuneet".* — Tämähän on kuin suoraan otettu esim. Plantingin eräästä syytekirjelmästä sillä eroituksella vain, että hän puhuu siinä Snellmanin

Jatk. siv. 37.

"Demokraattista" kasvatusoppia:

ilmianna toverisi ja opettajasi!

„Demokratian itsepuolustuksen" viimeinen ilmiö on maan oppikouluissa valtionsyyttäjän pyynnöstä suoritettu kuulustelu. Tämä bobrikovilainen toimenpide on saanut laajojen piirien osalta tuomiota osakseen. Seuraavassa julkaisemme eräitten sanomalehtien mielipiteitä asiasta. — Yhdymme muuten maalaisliittolaisen „Lapin Kansan" Rovaniemen tunnettujen tapausten johdosta typertyneenä esittämään toivomukseen, että koululaisten politikoimiskielto on kumottava.

Lehtori T. Nurmela „Uudessa Suomessa":

„Todistaa koululaitoksemme sisäistä köyhyyttä tai ainakin jotakin siinä olevaa nurinkurisuutta se, että oppikoulujen rehtorien, joiden tärkein, vaativin ja kunniakkain tehtävä olisi kasvattaa Suomelle sen maata ja kansaa, työväestöä, talonpoikia, virkamiehiä, tiedettä ja taidetta sydämellään ja päällään ymmärtäviä ja palvelevia johtajia, täytyy viettää kanslistin töiltä vapaaksi jäävä aikansa valvoakseen, etteivät heidän oppilaansa saisi harrastaa sitä tai tätä. Ja nyt kruunataan tämä kaikkea muuta kuin kasvatuksellinen vaatimus sillä, että pannaan kouluneuvokset paperipinojensa äärestä samoihin puuhiin.

Itsenäisen maan kasvatus- ja opetustoimintaa voidaan tuskin ajatella muutoin kuin seuraavissa muodoissa: Joko a) sen on saatava olla täysin vapaata, jokaisen kasvattajan toimeen hyväksytyn henkilön oman maailmankatsomuksen ja periaatteiden sanelemaa, tahi b) sen pitää olla uskonnollis-isänmaallista.

Jos myönnetään, että sen tulee olla vapaata, *annettakoon sen myös sitä olla ja lopetettakoon urkkiminen, joka on isku vasten koulun kasvoja.*

— — —

Oppilaiden kehitys sellaisiksi persoonallisuuksiksi, joilla on jotakin sanomista maamme kohtaloissa ja jotka vievät maamme kansallista kulttuuria kukin omalla alallaan itsenäisesti eteenpäin, *tapahtuu muuten yhä enemmän koulun ulkopuolella kaikista ehkäisytoimenpiteistä huolimatta, sillä emme elä enää keskiaikaa, jolloin ihmisen ajatus voitiin panna häkkiin."*

„Ajan Suunta":

„Aikoinaan herätti laajalti paheksumista se, että määrätyltä taholta saarnattiin koululapsille uutta ja outoa moraalia: tovereihin kohdistuvien ilmiantojen oppia. Tällä kertaa on menty vieläkin paljon pitemmälle. Koululaisten toveripiirissä ei jonkun huonon yksilön ilmiantoihin purkautuva kostonhalu voi sanottavia saada aikaan. Mutta aivan toisenlaisia näköaloja aukeaa, kun *virallisissa kuulusteluissa lähdetään hakemaan oppilailta todistuksia opettajia vastaan.*

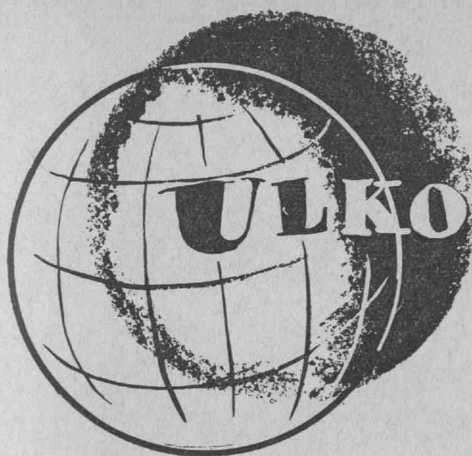
— — —

Käynnissä olevissa tutkimuksissa on vielä eräs erittäin vastenmielinen piirre. Kiertokirjeisiin — — — on näet liitetty *valtiollisen poliisin* luettelo niistä asianomaisen oppilaitoksen oppilaista, joiden muka tiedetään tavalla tai toisella, miten vähässä määrin hyvänsä, olleen yhteydessä IKL:n työn kanssa. Pitkällä ollaan maassa, kun valtiollisen poliisin toimesta urkitaan, kuin mitäkin vaarallisia valtiollisia rikollisia varjostaen, jo 15-vuotiaidenkin — saati sitten aikuisten — juhlissa ja kahviloissa käyntejä ja heidät merkitään niiden vuoksi poliisin luetteloihin! *Tämän tiedon täytyy tyrmistyttää suurinta osaa niistäkin vanhemmista, jotka lukeutuvat IKL:n vastustajiin.* Sillä tällainen, inhottava järjestelmä voi kerran alkuun päästyään, helposti laajentua heidänkin elämänpiiriään pimentäväksi. Puhtaasti marxilaisen hallituksen käsissä esim. tämä järjestelmä johtaa helposti siihen, *että valtiollisen poliisin luettelot ennenpitkää sisältävät kaikkien niiden nimet, joiden nähdään tai luullaan käyvän minkä hyvänsä porvarillisen puolueen juhlissa ja kokouksissa tai vaikkapa vain edistys- tai kokoomuspuolueeseen lukeutuvien kansalaisten omistamissa kahviloissa!"*

„Kaiku" (kok. Oulu):

„Joka tapauksessa on kysymyksessä tutkimus kouluhallituksen aikaisemmin antamien määräysten noudattamisesta. Tästä huolimatta ovat jotkut rehtorit, Oulus-

Jatk. siv. 40.



ULKOPOLIITTINEN Katsaus

Patculeilla taitaa nyt olla hätä, sillä tätä painettaessa lienee Franco jo Barcelonan kaduilla. Sotatoimet saivat nopeamman kulun kuin mitä viime katsauksessa olimme arvioineet. Emme nimittäin osanneet arvata punaisten sisua niin huonoksi. Meitäkin nimittäin hämäsi se äänenpito „taistelusta viimeiseen veripisaraan asti" jota kansanrintamalehdistö toitotti meillä niinkuin muuallakin. Tosin emme ole „Sosialidemokraattia" lukeneet viikkomääriin — paksut valeet alkoivat tympäistä — mutta muita punamultajuttuja silloin tällöin silmäilemme ja olemme murheellisia patculien ulkopoliittisesta *typeryydestä,* mikä ominaisuus on vielä pahempi kuin valheellisuus ja vääristelytaito.

Eikös silläpäin muuten selitetty, — että Mussolinin ja Chamberlainin tapaaminen Roomassa oli pettymys — Mussolinille. Me heitämme sekaan arvailun, „että se oli pettymys" Englannille — sikäli, että heidän mielipiteensä Espanjan kysymyksessä — jo silloinen tilanne rintamalla huomioonottaen — oli „toisarvoinen asia".

Englanti *pakoitettiin* nielemään karvas pala — mukisematta valmistautumaan Francon voittoon — ja Ranskaa *pakoitetaan* paraillaan olemaan auttamatta Espanjan kommunisteja — ja siis myös ryssää — sillä, että Italia kaiken varalta mobilisoi eräitä vuosiluokkia — „reserviharjoituksiin".

Mitenkä kauan Espanjan sota vielä jatkuu on vaikea ennustaa — mutta olemme näissä katsauksissamme ennustaneet, *että Franco varmasti voittaa* — siis päinvastoin kuin ulkopoliittinen kilpakaverimme Swento. Saa nyt sitten nähdä kenen jutut ovat pätevämmät. Väittäisimme — ellemme olisi itserakas — jo eräissä muissakin asioissa olleemme aikaamme edellä — niinkuin siinä, että ennemmin tai myöhemmin tulee „blaski" joka pudottaa Rudolf ystävämme ulkopolitiikkamme johdosta.

„Jallu" kenraalikin „lensi" Barcelonasta kesken kotiuttamispuuhia ja sinne kerätyt punaprikaatit päästettiin uudelleen rintamalle. Jo tuli eri „Mäntsälä". No näkipähän Jallukin sotaa — ensi kerran elämässään muuten — ellemme väärin satu muistamaan.

Sitten voimmekin siirtyä Sundblomiin. Meistä alkaisi jo olla korkea aika Herra Kekkosen tarttua asiaan, sillä juttu alkaa haiskahtaa ilmeiselle manpetokselle. Mitenkäs sitten suu pannaan jos ryssä „kutsuttuna" rientää keisarin avuksi? Sellaistakin me tässä arvailemme. Mielestämme on Ahvenanmaan asia hoidettu mahdollisimman huonosti — ennenkaikkea siitä liikaa hölisty — valitettavasti meikäläisetkin lehdet mukaan luettuina. No kevääseen mennessä sitä nähdään paneeko ryssä lusikkansa soppaan. Jos on panematta — ei se tapahdu meidän — vaan Saksan pelosta.

Harpataksemme lopulta Kauko-Itään toteamme ensiksikin että „sopimuksia noudattavat" Yhdysvallat aikovat *Kansainvälisten sopimusten vastaisesti* linnoittaa Guam saaren ja muutenkin ovat kovasti sotatuulella „jutkujen puolesta". Sopii siis hyvin meidänkin sinnepäin kumarrella ja maksella velkoja.

Toiseksi aikovat japanilaiset vuoden 1905 „sopimuksen mukaan" edelleenkin kalastaa Siperian rannikoilla ja jokisuissa — tarvittaessa laivastonsa turvin. Se merkitsee ankarimmassa tapauksessa, että ryssä taas ensikin kesänä saa nahassaan tuntea kuka on herra idässä.

Lopuksi toteamme, että Tsiang-Kai-Chek on ottanut kolme „maltillista" kommunistia hallitukseensa. Tunteeko joku ehkä sattumalta jonkun maltillisen kommunistin? Rudolffi ainakin taitaa tuntea sillä Wellington Koo lienee tavattavissa Geneven baaripöytien ääressä. Siellä ovat nähkääs kansojen valiot koolla *edelleenkin.*

Paavo S.




SINIMUSTAN SIVALLUKSIA

„Suomen Sosialidemokraatin" suusta on harvoin totuuden sanaa pihahtanut. Mutta ei sääntöä ilman poikkeusta, ja niin saimmekin tässä päivänä muutamana lukea, että *„ei IKL:lle ja sinimustille mitään voi"*. Kuten esimerkiksi tuo Rovaniemen koulupoikien tapaus. Oli laadittu kova manifesti, että koulupoikien keskuudessa ei saa poliittista kiihoitusta harrastaa. Manifesti luettiin kaikissa maan oppikouluissa, ja kun sitten ruvettiin suorittamaan tutkimuksia sen noudattamisesta, tavattiinkin itse sisäministeri Kekkonen rysän päältä, eli kävi selville, että hän on harjoittanut Lapin „pääkaupungissa" pahaa koulupoikien kiihoittamista.

Maalaisliittolaista lehdistöä yleensäkin — mutta erikoisesti „Lapin Kansaa" — harmitti tapaus kovasti ja siksipä se keksi suurenmoisen selityksen:

„Jo pelkkä uteliaisuus nähdä „se mies", jonka nimi on maassamme erityisesti viime aikoina tullut kuuluisaksi, oli omiaan vetämään koululaisia joululomansa aikana sanottuun puhetilaisuuteen. Sitäpaitsi suoritti sisäministeri reippaan matkan talviseen Taka-Lappiin tutustuakseen siellä käynnissä olevaan susijahtiin. Tästä matkasta kerrottiin lukuisissa sanomalehtiuutisissa ja myöskin radiossa. Tälläkin matkalla, joka tapahtui ennen Rovaniemen puhetilaisuutta, oli oma vaikutuksensa siihen, että Palokunnantalo täyttyi yleisöstä, eikä voi kieltää, etteikö asianharrastajien ohella tilaisuudessa ollut myöskin niitä, joita sinne veti jokseenkin yksinomaan pelkkä uteliaisuus. Näin oli ilmeisesti mukana olleiden koululaisten laita."

Siis herra ministeri olikin ollut vain oppimassa sudenpyyntitaitoa Perä-Pohjolassa ja siitä koulupojille puhetta pitänyt. Se selittääkin paljon. Tunnetaanhan ne puheet, jotka pidetään — kalastus- ja *metsästysmatkojen jälkeen!* „Sain niin ja niin suuren otuksen . . ."

„Se mies" on pitänyt puheita muuallakin kuin Rovaniemellä, m.m. Kuopiossa, vaikka käytettävissämme ei olekaan tilastoa siitä, miten monta sikäläistä koulupoikaa on ollut häntä kuuntelemassa.

Kallaveden kaupungissa oli hän selvitellyt IKL:n lakkauttamista. *„Ikka"* teki puhetta selostaessaan pahan painovirheen ja kertoi, että „selostettuaan toimenpiteittensä valtio-opillisen ja *eestillisen* perustan j.n.e." Näkyvät maalaisliittolaisen päissä „eestiläiset" esimerkit kovin pörisevän, kun „Ilkka"-lehden latojakin vaistomaisesti naputtelee „eetillisen" sijasta „eestillisen"!

Vaikka kyllä jokaisen täytyykin myöntää, että IKL:n lakkauttamisen perustelut ovat hyvin *„eestillisen"* tuntuisia.

Vakavilla asioilla on huvittavatkin puolensa. Vieläpä niinkin vakavalla asialla kuin tämä kouluissa suoritettu kuulustelu ja IKL:n lakkauttamisvaatimus.

Se moraalioppi, jota barrikaadin vihreänpunaisella puolella nykyisin noudatetaan, on myrkyllistä ja vaikutuksiltaan tuhoisaa. Varsinkin kun sitä sovelletaan koulunuorisoonkin. — Ilmianna opettajasi ja toverisi, niin olet mallikelpoinen oppilas!

Siinä koko iljettävyydessään se henki, jota hallitusrintamamme taholta on kouluihin suositeltu.

Nekin ovat hyvin „eestillisiä"! Samoja, joita Suomenlahden eteläpuolella olevan veljeskansamme „parantamisessa" on yritetty käyttää.

Muuten on *„se mies"* käyttänyt kovaa kieltä IKL:stä puhuessaan. Sanonut, että v. -40 ei liikettä enää ole!

Omasta puolestamme ilmoitamme, että kansallinen taistelu ei lopu v. 1939, vaan jatkuu niin kauan kunnes tämä kansa on myös henkisesti vapaa.

Kansallinen henki elää vielä silloinkin, kun uusi nuoriso lukee historiamme lehdiltä lukuja „demokratian itsepuolustuksesta" samanlaisin tuntein kuin me nyt tutkimme eräitä „Taistelujen Kirjan" synkkiä sivuja.

Sinimusta.

"Viisi kultaista sääntöä."

IKL:n lehdistöä vastaan keräämäänsä syyteaineistoon oli valtiollinen poliisi sijoittanut erään Luo lippujen!-lehden toimistosta takavarikoidun „Viisi kultaista sääntöä"-nimisen käsikirjoituksen, jota lehden toimitus ei voinut käyttää. Sen oli laatinut muuan lapualainen rintamamies ja käsitti se erään aktivistiajan salaisen koulupoikajärjestön sääntöjä. Valtiollisen poliisin ilmeisenä tarkoituksena oli osoittaa, että mustapaitaosastoissa noudatetaan näitä toimintaperiaatteita.

Yritys paljastui kuitenkin oikeudenistunnossa ja päämäärä jäi saavuttamatta.

Kaikesta huolimatta katsoi herra sisäministeri asiakseen puuttua Kuopiossa pitämässään puheessa tähän kirjoitukseen ja väärin syytöksin herjasi „Viiden kultaisen säännön" laatijaa sanoen m.m., että „tämä hermosairas mies pitää ensi sunnuntaina puheen" j.n.e.

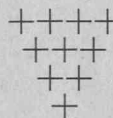
Ensinnäkin mainitun kirjoituksen laatija *ei esiintynyt* puhujana herra Kekkosen mainitsemassa tilaisuudessa, vaan tämän veli, ja toiseksi on mainittu lapualainen rintamamies sairastunut vapaussodan kentillä taistellessaan niitten aatteiden puolesta, jotka m.m. se koulupoikajärjestö, johon hän kuului, oli omaksunut,

Mitä syytä on maan sisäministerillä mennä julkisessa puheessaan loukkaamaan vapaussodan invaliidia? Vaatiiko „kansanrintamataktiikka" maalaisliitolta jo sitäkin?



Syyttömän uhri.

Kertomus kahden viipurilaisen koulupojan teloituksesta Shpalernajassa.



Maaliskuun 12 päivänä v. 1917 avasivat laajan Venäjän eri osissa sijaitsevat vankilat, samoinkuin kaukaisen Siperian karkoituspaikat porttinsa tuhansille kiusatuille asukkaille, joista monet olivat saaneet vuosikausia virua tsaarivallan vankikopeissa. Samana päivänä päättyivät myöskin suomalaisten aktivistien kuukausia, jopa vuosiakin kestäneet kärsimykset Shpalernajan muurien sisäpuolella. Kalterijääkärit, jotka uhmaten mahtavaa Venäjää, olivat työskennelleet maamme vapauden ja itsenäisyyden saavuttamisen hyväksi, olivat saaneet istua — kuka pitemmän, kuka lyhyemmän ajan Shpalernajan kopeissa, epävarmoina kohtalostaan. Venäläinen pyöveli oli valmis minä hetkenä tahansa sitomaan hirttonuoran heidän kaulaansa. Niitä kärsimyksiä, joita kalterijääkärit joutuivat vankeusaikanaan kokemaan, ei kukaan pysty täysin kuvaamaan. Kun allekirjoittanut joutui jo 15-vuotiaana poikana venäläisen sortovallan uhriksi, ja kun osan vankeusajastani jouduin istumaan Shpalernajassa, koetan kertoa niistä syistä, jotka saattoivat minut sekä viisi lapsuustoveriani venäläisen pyövelin käsiin. Maailmansodan alkaessa työnnettiin Viipuri täyteen venäläistä sotaväkeä. Sitä ei katsottu siellä suopein silmin ja heti alusta alkaen sattui kahnauksia vallankin kaupungin työväenpiiriin kuuluvain miesten ja venäläisten sotilaiden välillä. Yhteistyö bolshevismin merkeissä ei ollut vielä silloin syntynyt.

Maraskuun 19 päivän iltana v. 1914 tapahtui Kangasrannassa, Viipurin esikaupungissa, veriteko. Puolisylisellä aisankappaleella lyötiin erään venäläisen vääpelin pää hajalle. Mies löydettiin kuolleena ja tutkimukset aloitettiin. Niitä hoitivat osaksi suomalaiset poliisiviranomaiset, osaksi venäläiset sotilashenkilöt. Tutkimuksissa selvisi, että aisankappale oli sahattu kasarmin pihalla olevasta reestä, lyöjää ei kuitenkaan tavattu. Kun venäläiset sotilashenkilöt halusivat kuitenkin saada syyllisen selville, antoi silloinen Viipurin läänin kuvernööri

von Pfaler alaisilleen poliisiviranomaisille seuraavan määräyksen: „Ellei syyllistä tai syyllisiä saada 24 tunnin kuluessa ilmi, eroitetaan vastaavat poliisiviranomaiset viroistaan". Tämä määräys tehosi. Jo huomisin, eli marraskuun 20 päivänä, poliisi pidätti pelkkien epäilyksien perusteella kuusi nuorukaista, joiden tiedettiin olleen aikaisemmin kosketuksissa venäläisten sotilaiden kanssa. Tähän joukkoon kuuluin minäkin. Meidät vietiin etsiväänosastoon, jossa meitä suomalaiset poliisit kuulustelivat venäläisten upseerien seuratessa sitä. Mitään muuta ei meitä vastaan voitu todistaa, kuin että olimme pari viikkoa aikaisemmin särkeneet akkunoita eräästä koulurakennuksesta, johon oli majoitettu venäläistä sotaväkeä. Murhan tapahtuma-aikana oli meistä jokainen ollut kotonaan. Myöskin jalanjäljet, jotka löydettiin sen reen luota, josta aisankappale oli sahattu, puhuivat syyttömyytemme puolesta, sillä jäljet olivat ison sotilassaappaan, jollaisia ei kenelläkään meistä ollut. Oikeita syyllisiä ei kuitenkaan löydetty, ja koska venäläinen veri vaati hyvitystä, ei meitä vapautettu, vaan 14 vuorokautta kestäneiden kuulustelujen jälkeen siirrettiin Viipurin lääninvankilaan. Siellä meitä säilytettiin aina vuoteen 1915, jolloin allekirjoittanut ja 16 vuotias Edvard Ropanen passitettiin huhtikuun 21 päivänä Pietariin Shpalernajaan. Toiset neljä toveriamme tuotiin Shpalernajaan kuukautta myöhemmin.

Heinäkuun 14 päivänä v. 1915 tuomitsi Pietarin piirisotaoikeus meidät kaikki kuolemaan. Seuraavana päivänä muutti oikeus päätöstään siten, että 19 vuotias Onni Nöjd ja 18 vuotias Johan Jaatinen tuomittiin kuolemaan hirttämällä, kun taasen 17vuotiaitten Tauno Saksmannin ja Aleksanteri Tikan, 16 vuotiaan Edvard Roposen sekä allekirjoittaneen tuomio muutettiin 10 vuoden pakkotyöksi Siperiassa. Sota-ajan vallitessa ei meitä kuitenkaan viety Siperiaan, vaan saimme kärsiä rangaistustamme Shpalernajassa ja muissa vankiloissa. Kun kaikki poliittiset vangit vapautettiin maaliskuussa v. 1917, saimme me sensijaan olla vangittuina aina helmikuun 9 päivään v. 1918, jolloin vihdoin 3 vuotta 3 kuukautta 11 päivää kestäneiden kärsimysten jälkeen pääsimme vapauteen. Mainittakoon, että yksi tovereistani Aleksanteri Tikka ei kestänyt vankilaelämän kauhuja, vaan tuli mielisairaaksi ja on yhä edelleenkin parantumattomana sairaalassa hoidettavana.

Seuraavassa kerron, miten kahden syyttömän lapsuustoverini kuolemaantuomio pantiin täytäntöön.

Maailmansodan toisena vuotena, perjantaina heinäkuun 23 päivänä soitti Krestyn vankilan komendantti Strandman suomalaiselle pastori Virinille, kehoittaen häntä saapumaan vankilaan klo 12 yöllä papinpukuun puettuna ja ehtoollisviini mukana. Pantaisiin nimittäin toimeen kuolemantuomio. Pastori aavisti heti, että kysymys oli kahdesta suomalaisesta, jotka Pietarin piirin sotaoikeus oli tuominnut kuolemaan. Pastori teki määräyksen mukaan ja saapui vankilaan. Kun hän oli odotellut päivystävän upseerin seurassa noin tunnin ajan, saapui vankilaan muuan komissioni, johon kuului toistakymmentä erilaisiin virkapukuihin puettua virkamiestä. He edustivat prokuraattorinvirastoa, sotaoikeutta, santarmilaitosta, poliisilaitosta y.m. Kaikki menivät vankilan kirkkoon, jonka alttari oli — niinkuin tapa tällaisissa tilaisuuksissa vaati — mustalla vaatteella verhottu. Kynttilät paloivat Jumalan Äidin kuvan edessä ja syvä yöllinen hiljaisuus vallitsi. Hetken odotettua, alkoi kuulua kaukaista kahleiden kalinaa, joka läheni kirkkoa. Sitten tuli ovelle kaksi kalpeaa, lujasti kahlehdittua nuorukaista, jotka aivankuin määräyksestä pysähtyivät lyhyeksi tuokioksi kirkon ovelle nähdessään mustalla verhotun alttarin, lepattavat kynttilänliekit pimeän kirkonperällä sekä virkapukuiset odottajat alttarin vierellä. Vartija työnsi heidät jälleen liikkeelle ja tuskan vääristämin kasvoin ja hiukan horjahdellen astelivat kohtalostaan äkkiä selvillepäässeet nuorukaiset maallisen vaelluksensa viimeisiä askeleita. Viranomaiset poistuivat — vain pappi ja kuolemaantuomitut sekä ovella seisovat vartijat jäivät kirkkoon. Kuului tutut sanat: „Katso Jumalan karitsa — — — j.n.e. Kun nuorukaiset viimeksi tätä ennen olivat nuo sanat kuulleet, niin tuskinpa he silloin aavistivat, missä ja mitä tarkoittavina he ne seuraavan kerran kuulisivat. Hiljaisuus täytti kirkon papin vaietessa, sitten helähtivät kahleet, nuoret kuolemaan menevät nousivat, astuivat alttarin luo, ja ottivat viimeisen ehtoollisen. Sielunpaimenen silmistä juoksivat kyyneleet ja tuska pusersi kurkkua, vaikka suu puhuikin lohdutuksen ja toivon sanoja. Tunnelma tässä ehtoollisessa oli ahdistavan synkkä. Harvinaisen jumalanpalveluksen päätyttyä otti pastori jäähyväiset noilta kahdelta nyt jo paljon rauhallisemmalta nuorelta ihmiseltä ja aikoi lähteä kotiin. „Teidän on tultava mukaan teloituspaikalle", ilmoitti silloin muuan prokuraattorinviraston edustaja. Laki määrä, että papin täytyy olla saapuvilla."

Synkkä saattue lähti. Uuden naisvankilan ja katolisen hautausmaan välillä oli aukeama, joka oli vuokrattu Krestyn vankilalle perunamaaksi. Ja tänne aukeaman laidalla olevien halkopinojen viereen oli pystytetty jo kauan käytännössä olleet hirsipuut. Läpi kujien ja solien kuljettiin tänne kesäyön harmaassa valossa. Virkamiehet ajaen edellä vaunuissaan, jälessä vangit vankilarattaissa, kaksikymmentä saattosotilasta ympärillään. Matkalla ei kukaan puhunut mitään. Kolkkoina kajahtivat Pietarin yötyhjät kadut. Laitos perillä oli

mitä yksinkertaisin. Kaksi noin neljän metrin korkuista hirttä oli pystyssä parin metrin etäisyydellä toisistaan, niitä yhdisti vankka poikkipuu, jossa riippui pari silmukkaa, maassa niiden kohdalla oli pöytä ja tuoli. Pysähdyttiin hirsipuun viereen. Pastori tarttui vielä vankien käsiin ja lausui viimeiset lohdutuksen sanat, puhuen elämän voitosta kuoleman valtojen yli. Sitten luki eräs virkamiehistä kuolemantuomion venäjänkielellä, josta tuomitut eivät ymmärtäneet mitään. Pastori tulkitsi heille sanat ja kysyi, oliko kuolemaan astuvilla lausuttavana mitään toivomusta. Onni Nöjd sanoi: „Olen syytön, mitään murhaa en ole tehnyt, tuomio on väärä ja minä pyydän, että minut vapautetaan. Jos se on mahdotonta niin tahtoisin ainakin kärsiä tuomioni jossain muussa muodossa." Johan Jaatinen lausui vain: „Viekää terveiset äidilleni." Näitten sanojen jälkeen ryöstäytyi nuorukaiselta väkivaltainen nyyhkytys esiin. Muuan vartijoista sitoi Jaatisen kädet selän taakse. Varsinainen toimitusmies veti tiheän säkin yli hänen päänsä. Raskain, horjahtavin askelin nousi tuomittu tuolille ja siitä edelleen pöydälle. Silmukka sujautettiin nopeasti hänen kaulaansa. Samassa sieppasi yksi saattajista pöydän pois hänen jalkojensa alta, jolloin ruumis retkahti alas äkkinykäyksellä, raskaiden kahleiden vielä painoa lisätessä. Niskanikamat taittuivat ja tukehtuminen tapahtui nähtävästi heti, vaikka jalat tempoilivatkin ilmaa noin kolmen minuutin ajan.

Nöjd, joka ääneti oli vieressä seisoen katsonut toverinsa kohtaloa, talutettiin neljän minuutin kuluttua pöydälle ja sama toistui. Ei valituksen, ei pelon sanaa kuulunut kummankaan huulilta tuon lyhyen toimituksen aikana. Kuin kivettyneinä astuivat nuorukaiset kohtaloaan vastaan, huulet umpeen puserrettuina. Venäläiset herrat katsoivat tätä ihmeissään. Ovatko suomalaiset aina tällaisia? Onko suomalainen luonne sellainen kuolemaapelkäämätön? Näin kyselivät he pastorilta. He eivät olleet nähneet suomalaista ennen tällaisessa tilaisuudessa, sillä tätä ennen oli suomalainen viimeksi teloitettu Venäjällä v. 1826. Kaksi ruumista riippui hirsipuun silmukoissa. Kaksi nuorta sydäntä oli lakannut äkkiä sykkimästä. Vieraan sortovallan laki, järjestelmä, joka vaati uhrinsa huolimatta siitä, olivatko nämä syyttömiä tai syyllisiä, oli jälleen kunnialla toiminut. Tsaarivallan oikeuslaitoksen kunnia oli pelastettu.

Kaksikymmentä minuuttia odotettiin. Sitten otettiin ruumiit alas ja lääkäri totesi hengen lähteneen. Hän avasi suun, koetteli valtimoa, kuunteli torvellaan sydäntä ja ilmoitti: „Todennäköisesti kuolleet".

Säkit vedettiin jälleen yli pään. Ruumiit nostettiin kahleineen rattaille ja haudattiin ilman minkäänlaisia menoja ja ilman arkkua katolisen hautausmaan taakse.

Tällaisia oikeusmurhia on niin tsaarin aikaisen kuin nykyhetkenkin Venäjän historia tulvillaan. Osoittakoon tämä vaatimaton kuvaukseni, minkälainen kohtalo odotti kalterijääkäreitä ja muita suomalaisia aktivisteja. Ja josta kohtalosta heidät pelasti ainostaan Venäjän maaliskuun vallankumous v. 1917. Kertokoon myös noiden kahden syyttömän lapsuustoverini kuolema sortovallan pystyttämässä hirsipuussa, kuinka suuri siunaus maallemme oli, että vapauduimme tuon vuosisataisen sortajan ikeen alta vapaaksi itsenäiseksi Suomeksi.

NUORISON TUOMIO

Jatkoa siv. 31.

sijasta Sinimustajärjestöstä ja yhteiskuntajärjestyksen sijasta „yhteiskuntajärjestöstä".

Tämä nuoriso, jota aikanaan syytettiin kaikesta tuosta taisteli kaikesta vihasta ja vainosta huolimatta ja juuri sen kiihoittamana suomalaisuuden ja kansallisen valtion puolesta. Heidän jälkeensä astui nuoriso, jota monet nykyajan huomattavimmat henkilöt sanoivat isänmaanpettureiksi ja valapatoiksi, mutta joka jääkäripataljoona 27:nä vapautti isänmaan. — Heidän jälkeensä astui vapaussodan ja heimosotien verikasteessa uudistunut nuoriso ja nyt heidän jälkeensä mustapaidat ja yleensä nykyhetken kansallinen nuoriso. Meitä syytetään sen nuorison kiihoittamisesta. Isänmaanrakkaus on aina palanut kiihoittamatta kansallisen nuorison povessa. Sekään seikka, että sen sielussa asuu uhma nykyistä järjestelmää kohtaan ei ole meidän vikamme vaan siitä pitää järjestelmä itse huolen loukkaamalla tämän nuorison kunniaa ja kohtelemalla sitä nöyryyttävästi. Nämä toimenpiteet herättävät nuorison tervettä oppositiohenkeä ja kypsyttävät nykyisen järjestelmän tuomiota — *nuorison tuomiota.* Vakuutan, että jos herroilla on tarkoitus tukahduttaa mustapaitanuorison toiminta, te olette ryhtyneet toimenpiteisiin hiukan liian myöhään.

Kiuruvedellä 29 p:nä tammikuuta 1939.

Elias Simojoki.



E. P. Höijärvi:

Kenttäapteekkarin muistelmia kapinavuodelta.

I.

Vainovalkea oli sytytetty Helsingin työväentalon torniin todistamaan kansalle, että sota on alkanut. Päivisin siellä liehui veripunainen vaate.

Punainen lohikäärme oli siis nostanut päänsä pystyyn. Se teroitteli juuri hampaitaan, iskeäkseen oikein olan takaa perivihollisensa porvarin parkittuun nahkaan, Helsingissä heiluttiin oikein tosissaan. Kiväärit naksahtelivat jo keskikaupungilla pitkin päivää. Mitään vaarallisia paukkuja ne eivät sentään vielä olleet, jonkinlaisia harjoitus- ja varoituslaukauksia. Mutta ne antoivat sekä porvarille että proletaarille hieman esimakua siitä, mitä tuleman piti. Punainen „staabi" työskenteli tulisella kiireellä yötä päivää. Pääkaupunki olikin valloitettu, sillä porvarit painelivat parhaillaan päin pohjoista ilmansuuntaa mikä milläkin pelillä. Valkoiselle rintamalle piti päästä. Hitaimmat vain jäivät Helsinkiin punaisten pariin. Ja virkansa velvoittamana myös pilleriväki. Valkoinen oli siis pääkaupungissa voittajan armoilla. Mutta se teki myyräntyötä. „Valkokaartit" harjoittelivat ihan vihollisen leirissä, tukka märkänä, näkymättöminä kuin aaveet.

Alma mater löi ovensa lukkoon ja „maan toivo" sai pitkän loman. Samoin kävi erinäisten opistojen ja korkeakoulujen. Hallituskadun „proviisorikoulukin" lopetti toimintansa varsin vilkkaasti, kun „pistiäisiä" alkoi ilmestyä käytäviin ja oville. Opiskelijoista arimmat alkoivat silloin heti asetella „skoolejansa" kaappiin ja tähystellä ulospääsyreikää. Mutta rohkeammat jatkoivat yhä pistetöitänsä, käryyttelivät keitoksiansa. Aikoivat kaiken uhallakin keittää myrkkysoppansa valmiiksi. Vasta kun reuhkalakkiset tulivat pitkine, punanauhoilla varustettuine tuliluikkuineen eli „saikaroineen" sisäpuolellekin „törisemään" ja omalla tavallaan mukana asisteeraamaan, niin silloin koko opiskelijain joukko jätti „labbiksen" kylmille ja painui rauhallisesti ulos Hallituskadulle aprikoimaan, että mitä hittoa tässä oikein on tekeillä, ja mihin toimeen olisi ryhdyttävä.

Toiset yrittivät salavihkaa rintamille. Jokunen heistä onnistuikin pujahtamaan punaisten ketjujen läpi väljemmille vesille, mutta useimmille tie nousi pystyyn, ja he palasivat nolon näköisinä takaisin kaupunkiin, missä „vallankumouksen sankarit" jo riehuivat kuin Houna-Heikki käärmeentapossa. Mitäpä siinä siis enää oli miettimistä. Sota kun sota, ja mukaan vaan yksi siinä kuin toinenkin, ukko kuin ukko. Helsingin suojeluskuntaan alkoi muodustua „pillerimiesten ryhmiä". Harjoituksia pidettiin hämärän hetkinä rohtolain kellareissa, „materiaalihuoneissa", „tisurikamareissa" ja milloin

missäkin. Vakavantotiset tippapullot ja salvapurkit hyllyillä saivat nyt ihmeekseen nähdä hoitajiensa hosuvan sotaisissa hommissa. Päiväksi pantiin taas „saikarat" piiloon, otettiin orjan muoto päälle, tiputettiin tippoja, laksutettiin laastareita ja puskettiin pillerimassaa. Oltiin rauhan toimissa niinkuin ennenkin.

II.

Jyrisevä vastalause.

Eräänä päivänä heti kapinan puhjettua saapui muutamaan helsinkiläiseen apteekkiin joukko punaisia maailmanparantajia kiväärit tanassa ja punaiset nauhat käsivarsissa. Sanoivat tulleensa etsimään „lahtareita ja kuularuiskuja".

Taisitte tulla väärään paikkaan, selitteli rauhallisesti muuan proviisoreista. Tämä on apteekki, eikä täällä ole sen vaarallisempia instrumentteja kuin tislauskoje, salvamasina ja pillerikoneita. Ja lahtarit ovat kaikki rintamilla, mikä missäkin. Ties missä asti.

— Nyt ei puhuta leikkiä, tietäkää se, räjähti retkueen pääjehu. — Nyt on sota ja sotalaki. Meillä on valta vangita teidät vaikka joka sorkan.

— Onko niin hullusti?

— On!

Pillerimiehet tiskin takana tuijottelivat tyhmän näköisinä toisiinsa, ja vaaka vapisi naisten hyppysissä.

— Kuka teille on antanut määräyksen — — — yritti eräs proviisoreista tiedustella.

— Se ei kuulu teihin. Meille on tiedoitettu, että täällä majailee oikein eräs päälahtari ja vinnillä on kuularuiskuja.

„Päälahtari", joka apteekin takana olevaan varastohuoneeseen kuuli keskustelun, sai äkkiä jalat allensa, livisti takaovesta pihalle ja hävisi kuulumattomiin kuin tuhka tuuleen. Oli kuulemma sitten kävellyt pitkin kaupunkia pitkät ajat, kunnes lopuksi löysi turvapaikan eräässä yksityisperheessä Fredrikintorin varrella. Sieltä hän sitten johti tarmokkaasti lahtarien hommia siksi, kunnes otollisen ajan tultua pulpahti ilmoille suojeluskunnan komppanianpäällikkönä antamaan vainoojilleen isällistä kuritusta.

Lahtari, jota etsittiin, pääsi siis livistämään kuin koira veräjästä. Ja kun kuularuiskujakaan ei löydetty, oli retkueen pakko palata „rohtoruukista" tyhjin toimin. Varsin vaille mielenkiintoa ja seurauksia tämä punaisten visiitti ei silti jäänyt. Se avasi apteekkilaisten silmät näkemään mikä heitä uhkaa, elleivät ajoissa asetu „lisättyyn suojelustilaan".

Heti punaisten poistuttua „lafkasta" puhelimet alkoivat kilistä, ja pian oli jokaisessa Helsingin apteekissa tieto siitä, mitä oli tapahtunut. Asiasta oli otettava kiinni ja heti. Hyvän sään aikana, „ennenkuin pahat päivät tulevat". Niinkuin tapahtuikin. Vielä samana päivänä pääkaupungin apteekkien pilleriväki kokoontui asian johdosta neuvottelemaan. Kokoontumispaikaksi valittiin erään Pohjois-Esplanaadin varrella sijaitsevan rohdoskaupan konttorihuone. Siellä ahtaassa „takakamarissa" kyhättiin sitten yksissä neuvoin kokoon „yksi ankara protesti" punaisten äskeisen „ennenkuulumattoman röyhkeän tarkastuksen johdosta eräässä täkäläisessä apteekissa." Selvästi ja lakoonisesti siinä tehtiin punaisten johdolle tiettäväksi, että elleivät tämänkaltaiset laittomat „visitatsuunit" lopu ihan tähän ensimäiseen alkuyritykseen, niin Helsingin apteekkilaiset olivat valmiit milloin tahansa lyömään „hanskat pöytään". Pannaan morttelit, suppilot ja salvalapiot koreasti kaappiin ja otetaan ylimääräinen römppäviikko.

Protesti pantiin paperille ja vahvistettiin nimikirjoituksilla.

Paperi oli oitis vietävä „Smolnaan", missä punaisten esikunnan tiedettiin majailevan.

Kaksi pulskannäköistä pillerimiestä sai urakaksi viedä nämä myrkylliset terveiset perille. Joukon jatkoksi tarjoutui vielä kolmaskin mies, muuan matalahousuinen laastarinlaksuttaja Eppu Lyhkänen, jonka opinnot „labbiksella" olivat „saikaramiesten" toimesta vastikään lopetettu lyhyeen kuin kanan lento, ja näinollen siis jouti hyvin joukossa jorisemaan. Lähdön hetkellä lähetystön jäsenet tuijottelivat tovin aikaa toinen toisiansa kuin härkä uutta veräjää. Näpit nousivat vaistomaisesti niskavilloihin. Kasvoilla lepäsi hetkisen harkitseva ilme. Oli oikeastaan vähän arveluttavaa lähteä sellaiselle asialle sinne suden pesään.

— Kukapa sen takaa, jos sieltä terveenä takaisin tullaan, epäröi jo yksi läheteistä. Saattaa hyvässä lykyssä mennä vielä henkikultanenkin.

— Älä hyvä veli, sellaisia turhia sure, ei ne sinua tapa, olenhan minä mukana. Ja jos niin hullusti kävisi, niin ota huomioon, ettei yhtä miestä sodassa kaivata, lohdutteli Eppu Lyhkänen.

Ei ollut aikaa sen pitempiin leikinlaskuihin. Mars matkaan vaan. Lompakot, kellot ja muut arvoesineet jätettiin sentään varmuuden vuoksi puotineidin haltuun, sillä kokemus oli jo ehtinyt osoittaa, miten löyhässä porvarin henki istui niissä piireissä, mihin nyt oltiin menossa.

„Kaunis on kuolla kun joukkosi eessä urhona kaadut", hyräili Eppu itsekseen, kun hän kahden rotevan virkaveljensä perässä astua taaperteli Espiksen poikki kohti punikkien pääkortteeria.



JÄRJESTÖTOIMINTAA.

ETELÄ-POHJANMAA.

Ilmajoella vietettiin loppiaisena Etelä-Pohjanmaan osastojen edustajain neuvottelutilaisuus, johon oli saapunut satakunta mustapaitaa maakunnan eri puolilta. Klo 9 loppiaisaamuna pidettiin kokouksen avajaistilaisuus, jonka yhteydessä puhuivat ylioppilas *Ensio Röyskö*, kapteeni *L. Vihantola* ja toimittaja *Viljo Lius*. Tämän jälkeen osallistuttiin jumalanpalvelukseen Ilmajoen kirkossa.

Klo 19 jatkui kokous. Tällöin luennoivat kansanedustaja *Iisakki Nikkola* ja toimittaja *Viljo Lius* ja oli viimeksimainitun esityksen jälkeen keskustelua. Sitten alkoi suuri taistelujuhla Kunnallistalon juhlasalissa, johon oli yleisöä saapunut yli 400 henkeä. Tervehdyspuheen piti ylioppilas *Ensio Röyskö* ja sen jälkeen esiintyi Ilmajoen mustapaitojen lausuntakuoro. Sitten puhui toimittaja *Viljo Lius* käsitellen esityksessään kansallisen nuorison taistelua Suur-Suomen puolesta. Kun muuan ylistarolainen mustapaita oli esittänyt suurta suosiota saavuttaneita lausuntanumeroita, puhui kansanedustaja *Iisakki Nikkola*. Hänen esityksensä tehosi niin vanhoihin kuin nuoriinkin ja palkittiin se myrskyisin suosionosoituksin. — Väliajan jälkeen esiintyi vielä Ilmajoen mustapaitakuoro ja viimeisen puheen piti kansanedustaja, rehtori *Hilja Riipinen* selvitellen pääasiallisesti päivän poliittisia tapahtumia. Torvisoittokunnan esittämä „Jääkärimarssi" päätti voimakastuntuisen tilaisuuden.

Juhlan jälkeen jaettiin Luo lippujen! tilaushankintatavoitteen ylittäneille osastoille hopeiset kilvet. Sen saivat *Ilmajoen, Lapuan, Seinäjoen, Kurikan, Jalasjärven* ja *Vaasan* osastot. *Isokyrö* oli ylittänyt tavoitteensa jo aikaisemmin.

Klo 18.30 lähdettiin rekiretkelle Tolppaharjuun, jossa talon isäntä mv. *Iisakki Nikkola* lausui mustapaidat tervetulleeksi. Sitten seurasi monilukuisten puheitten sarja. Ilta kului nopeasti, mieliala oli reipas ja taistelulaulut kaikuivat vielä silloinkin, kun neuvottelukokouksen osanottajat nousivat autoihin lähteäkseen paluumatkalle kotipitäjiinsä.

ETELÄ-HÄME.

Neljättäkymmentä mustapaitaa oli 15. 1. saapunut Janakkalaan Etelä-Hämeen eri pitäjistä yhteiseen neuvottelukokoukseen, jossa käsiteltiin erilaisia järjestötoimintakysymyksiä. Erikoisesti keskusteltiin uusien osastojen perustamismahdollisuuksista ja tässä mielessä jaettiinkin osastoille tehtäviä.

Illalla pidettiin „Kuumolassa" veljesilta, jonka yhteydessä osastojen edustajat esittivät tervehdyksensä, jaettiin Luo lippujen!-lehden tilaushankintatavoitteen ylittäneille osastoille hopeiset kilvet j.n.e.

Janakkalassa pidetty kokous osoitti selvääkin selvemmin, että mustapaitanuorison taistelu ei Hämeessä pääty ennenkuin sinimustat värit on viety voittoon.

VARSINAIS-SUOMI.

Tammikuun 6—8 päivien välisenä aikana pidettiin Turussa Varsinais-Suomen piirin mustapaitaosastojen johtajistolle kolmipäiväinen kurssi, johon oli

„DEMOKRAATTISTA" . . . (Jatkoa siv 32.)

sakin yksi, tulkinneet asian siten, että on tutkittava oppilaiden osallistumista yksinomaan ikl:ään, kun taasen esimerkiksi *sosialistiset järjestöt* eivät tule kysymykseen.

— — —

Tällaista on ilmeisesti pidettävä vääränä tulkintana, kai sosialistien mieliksi, koska tämän yhteydessähän voisi virallisesti tulla esille — mikäli oppilaat sen tunnustavat — myös koululaisten kuuluminen sosialistisiinkin järjestöihin. Sosialistit ovat kyllä siihen valmentautuneetkin antamalla heidän järjestöihinsä kuuluville koululaisille tarpeelliset ohjeet. Niinpä täälläkin sattui tiistaina eräässä koulussa, kun rehtori kysyi myös sosialistien toimintaan osallistumisesta, että eräs oppilas röyhkeästi vastasi, ettei nyt ole kysymys siitä."

„Uusi Suomi":

„Kun nyt kouluneuvokset pitävät oppikouluissa monipäiväisiä tutkimuksia kuulustellen pöytäkirjan edessä opettajia ja oppilaita aakkosjärjestyksessä heidän poliittisista mielipiteistään ja harrastuksistaan, *valtiollinen poliisi toimittaa kouluviranomaisille luetteloita poliittisesti valvotuista ja epäilyksen alaisista koulupojista*, parikymmentä Rovaniemen yhteiskoulun oppilasta joutuu rangaistavaksi siitä, että ovat menneet kuulemaan sisäministerin paikkakunnalla julkisesti pitämää puhetta jne., niin raittiisti ajattelevan kansalaisen vaistomainen reaktio on syvä vastenmielisyys. *Jotain on nyt joutunut sangen arveluttavasti vinoon. Tilanne on sananmukaisesti ennen kuulumaton*, ja se on kaiken terveen kansalais- ja kouluelämän kannalta niin luonnoton, ettei siihen ole voinut viedä muu kuin valitettava taitamattomuus."

„Lapin Kansa" (maal.liitto, R:niemi):

„Umpikujasta, johon on jouduttu, tuskin löydetään ulospääsyä muuten kuin kumoamalla sellaiset määräykset, jotka näyttävät aiheuttavan entistäkin suurempaa sekaannusta — — —".





ITSEÄÄN KORVALLE

sivalsi kansanrintamamme lähtiessään suorittamaan kuulusteluja oppikouluissa. Onhan käynyt ilmi, että 19 rovaniemeläistä koulupoikaa on ollut sisäministerin kiihoitettavana ja kolmisenkymmentä kotkalaista oppilasta kuuntelemassa herra rahaministerin kuuluisaa oikeuslaitoksen tuulettamispuhetta.

Tiedustelemme mitä kohteliaimmin, *onko aloitettu lakkauttamisoikeudenkäynti maalaisliiton Rovaniemen paikallisosastoa ja Kotkan työväenyhdistystä vastaan?*

„DEMOKRATIAN SANKAREIKSI"

julistaa viimeinen „Soihtu" ne Puna-Espanjan rosvojoukoista palanneet suomalaiset, joille vasemmistososialistien



toimesta järjestettiin 30. 12. juhla Konservatorioon. Siellä heidät marssitettiin lavalle ja valokuvattiin. „Soihdun" kertoman mukaan saa kuvia ostaa kahden markan hintaisina.

Ehdotamme, että „Soihtu" valmistaa oikein *kuvasarjan,* jolle voidaan antaa nimeksi vaikkapa: *Kansanvallan ja ihmisyyden sankareita!* Edellämainitun lisäksi hyväksyttäköön sarjaan esimerkiksi *Toivo Antikaisen, Kaljusen, Bela Kunin* ja *O. W. Kuusisen* ja *Oskari Tokoin* ja eräitten muitten „kansanvallan sankarien" valokuvat.

„TASAVALTALAISTEN VOITTO ON VARMA".

Ylläoleva lause on nähty kymmeniä kertoja marxilaislehtiemme palstoilla aina viime päiviin saakka. Tämä valheellinen kirjoittelutapa on noudattanut samoja punaisen sotapropagandan lakeja kuin „Työmies" ja „Kansan Lehti" v. -18 meillä, jolloin ne kertoivat „punaarmeijan voitollisesta marssista", vaikka valkoisten ketjut lähestyivät jo Helsinkiä.

Marxilaislehdistöllemme on valhe mennyt veriin!



saapunut neljättäkymmentä mustapaitajohtajaa maakunnan eri puolilta. Kursseilla luennoitiin pääasiallisesti järjestötoiminnan käytännöllisistä kysymyksistä. Välillä suoritettiin marssiretkiä, pidettiin puheharjoituksia j.n.e. Luennoitsijoina toimivat ylioppilas *Lasse Kivisaari,* ylioppilas *Jorma Tervaluoto* sekä myös piirisihteeri *V. Turtiainen.*

Viimeisenä kurssipäivänä pidettiin ohjekokous osastojen johdoille, jolloin toimittaja *Lius* antoi ohjeita tulevaa toimintaa varten.

Lopettajaisveljesilta vietettiin Kristillisen raittiusyhdistyksen huoneistossa ja oli sinne saapunut myös Turun osaston mustapaitoja. Illan kuluessa pidettiin useita puheita, laulettiin taistelulauluja ja oli mieliala koko ajan korkealla.

Nämä kolmipäiväiset kurssit vastasivat erinomaisella tavalla tarkoitustaan ja varmaa on, että niitten kautta mustapaitain työ meni Varsinais-Suomessa pitkän askeleen eteenpäin.

POHJOLA.

Pohjolan piirin mustapaitaosastojen johdot pitivät neuvottelukokouksen Rovaniemellä sunnuntaina 22. 1. Siinä keskusteltiin varsinkin Luo lippujen! tilaushankinnasta ja toiminnan laajentamisesta niin, että se ulottuu kaikkiin Lapin asutuskeskuksiin. Luo lippujen! tilaushankinnassa päätettiin ylittää piirin tavoite ja näin ansaita lehden toimiston lupaama lippu.

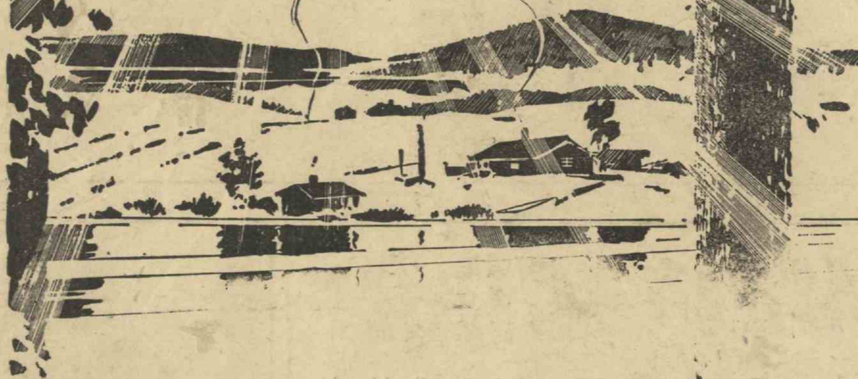
Klo 19.30 pidettiin VPK:n talolla juhla, jossa puhujina esiintyivät *Jukka Kaveheimo* ja *Viljo Lius,* „Lapin Kansan" avuttomat pakinat osoittavat, että juhlassa esitetyt asiat olivat sellaisia, että niitä ei lehti pystynyt kumoamaan. Kommunismia vastaan valtiovalta ei ennen Lapuan nousua todellakaan katsonut voivansa taistella, mutta nyt kyllä pinnistää kaikki voimansa kansallisen aatteen tukahduttamiseksi.

Poliittinen Tietopeli.

(Vastaukset.)

1. Opetusministeriö ilmoitti, että kuulusteluilla *ei ollut* mitään tekemistä k.o. oikeusjutun kanssa. 2. Valtionsyyttäjä ilmoitti, että kuulustelut suoritettiin *hänen pyynnöstään,* että saataisiin *aineistoa IKL:ää vastaan nostettuun oikeusjuttuun.* 3. Sisäministeri Kekkonen. 4. Lehti, jonka tarkoituksena on luoda marxilaisvastainen valkoinen rintama ensi vaaleja varten. 5. Väinö Tanner. 6. „Savo" ja „Laatokka". 7. Maalaisliittolainen kansanedustaja Lohi. 8. Eversti, nyttemmin kenraali Moscardo. 9. 25. 2. -39. 10. Eino I. Parmanen. 11. Unkari. 12. Tietysti *Sirkuskadun.* 13. Eino Kilpi. 14. Vallitsee. 15. Sen tietää jokainen lukija ilman, että tarvitsee vastata.

-Terve Suomeni maa...:-



Seinäjoki 1939 — Lakeuden Kirjapaino